

rêcord

Adaptació del model educatiu de les competències i les directrius de PISA al comentari de textos literaris narratius (Beatriz Arévalo).

Completa amb les dades del llibre que has llegit:

Títol

Autor

Traductora

Il·lustrador

Editorial

Puntuació

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Completa amb les teves dades:

Nom i cognoms

Nom del centre escolar

Curs

Adreça

M'ha agradat perquè

No m'ha agradat perquè

Envia aquesta pàgina a editorialbambu@editorialbambu.com

D'acord amb el que es disposa en la LOPD, Editorial Casals i Combel Editorial l'informen que les seves dades s'han incorporat a un fitxer responsabilitat nostra, declarat davant el RGPD, on restaran sota la més estricta confidencialitat. La seva finalitat és la de satisfer els lícits objectius del grup, gestionar la prestació dels nostres serveis i fer-li arribar ofertes i informacions que el puguin interessar.

Així, considerem que vostè **consent expressament** el tractament d'aquestes dades per part d'Editorial Casals i Combel Editorial, consentint que podrà revocar mitjançant els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, que pot exercir adreçant-se amb una fotocòpia del DNI a les nostres oficines del carrer Casp, 79; 1r pis; 08013 Barcelona.

Marca les teves preferències. M'agraden les històries:

☐ de por	☐ d'aventures	☐ de fantasia	☐ realistes
☐ d'animals	☐ de valors	☐ d'humor	☐ d'amistat

de de

rècord

El gegant sota la neu, de John Gordon

2

Interpretació del text

A TEMA

1 Marca les dues paraules que tinguin més relació amb el tema principal de la novel·la.

- ☐ museu
- ☐ màgia
- ☐ lluita
- ☐ escepticisme
- ☐ gos

2 Selecciona l'enunciat que expressi millor el tema principal de la novel·la.

- ☐ Aventura de tres nois que han d'enfrontar-se a poderoses forces del Mal.
- ☐ Trobada de tres nois amb una dona misteriosa.
- ☐ Important troballa arqueològica de la sivella d'un cinturó ritual.

B TÍTOL

3 El títol de la novel·la no es pot entendre plenament sense conèixer els esdeveniments del capítol XVII («L'Home Verd»). Per què?

Quin personatge apareix en aquest moment de l'obra? Com ho fa?

Et sembla que és un títol adequat per a l'obra? _____. Per què? _____

Proposa un títol alternatiu i justifica'l.

Títol alternatiu: _____

Justificació: _____

rècord

El gegant sota la neu, de John Gordon

C SUBTEMES

4 Relaciona els elements entre les dues columnes per obtenir els diversos subtemes que hi ha en la novel·la.

A Folklore

B Amistat

C Confrontació

1 i companyonia

2 tradicional

3 entre el racional i el sobrenatural

5 Quin personatge de la novel·la representa més bé el xoc entre ciència i màgia?

6 Quins personatges encarnen els valors de l'amistat i la cooperació?

D TÍTOLS DELS CAPÍTOLS

7 Reflexiona sobre el títol del capítol II, «El gos ocult». Es pot dir que el gos al qual s'al·ludeix és realment ocult?

8 Explica breument qui formula la teoria que dóna nom al capítol tercer.

9 Quin personatge cal rescatar en el capítol XII, titulat «El rescat»?

Té èxit la missió? _____.

E ARGUMENT

10 Ordena amb nombres de l'1 al 7 els enunciats següents per compondre l'argument de l'obra:

- ☐ La Jonk troba al bosc un objecte estrany.
- ☐ Els nois visiten el museu i descobreixen que la misteriosa troballa és la sivella d'un cinturó ritual amb propietats màgiques.
- ☐ Quan l'Elizabeth reapareix després de la batalla final, els ajuda a obtenir una recompensa.
- ☐ La Jonk s'enfada amb els seus companys de classe durant una excursió amb l'escola i, en separar-se del grup, s'endinsa en un bosquet, on és atacada per un gos i ajudada per una dona molt estranya que es diu Elizabeth.
- ☐ L'Elizabeth explica als tres nois que, sense saber-ho, han despertat un gegant adormit i que s'han d'enfrontar a un malvat Senyor de la Guerra i als seus cavallers, que feia segles que esperaven aquest moment.
- ☐ En la batalla final, la Jonk s'enfronta al Senyor de la Guerra i en surt vencedora, tot i que pensen que han perdut l'Elizabeth.
- ☐ L'Elizabeth els regala unes motxilles que els ajuden a volar.

F ESTRUCTURA INTERNA

11 El primer capítol suposa la presentació dels personatges principals i el plantejament de l'acció. L'esdeveniment que desencadena els fets que s'expliquen a continuació és...

- ☐ l'enfadament de la Jonk, que fa que s'endinsi al bosc.
- ☐ la trobada de la Jonk amb el gos.
- ☐ la primera conversa de la Jonk amb l'Elizabeth.

12 El capítol VII, «Dins de la casa», marca un punt d'inflexió des del punt de vista de l'estructura narrativa. Senyala per què.

- ☐ El capítol conté una narració dins de la mateixa narració.
- ☐ Es contenen uns fets fonamentals per al desenvolupament futur de la trama.
- ☐ El capítol es narra en primera persona.

13 L'enfrontament entre la Jonk i el Senyor de la Guerra és fonamental en l'estructura de l'obra perquè suposa l'inici de...

- ☐ el plantejament.
- ☐ el nus.
- ☐ el desenllaç.

14 El capítol XIX, «La recompensa», és l'últim de l'obra. S'hi relaten esdeveniments que deriven de la trama principal, que es dona per tancada en el capítol anterior. Funciona, per tant, com un...

- ☐ pròleg.
- ☐ epíleg.

15 Indica si els esdeveniments següents pertanyen al plantejament (P), al nus (N) o al desenllaç (D) de la història.

- ☐ Els nois decideixen no explicar els fets a les seves famílies.
- ☐ La Jonk venç en el seu enfrontament amb el Senyor de la Guerra.
- ☐ Els nois busquen un lloc per amagar la sivella.
- ☐ L'Elizabeth parla amb el senyor Roberts.
- ☐ La Jonk ensenya als nois el que ha trobat al bosc.
- ☐ Els nois aprenen a volar.
- ☐ Es troben per primer cop amb els homes de cuir.

G ACCIÓ

16 Malgrat la intervenció dels elements sobrenaturals, a la novel·la l'acció narrativa també està regida pel principi de causalitat. Comprova com els fets s'encadenen completant els enunciats següents.

- La Jonk s'endinsa tota sola al bosc perquè...

- En endinsar-se al bosc troba a terra...

- En recollir la Jonk l'objecte...

- El gos negre ataca perquè...

- L'atac del gos provoca que l'Elizabeth...

H ESTUDI DEL TEMPS (INTERN)

17 El temps verbal predominant en la narració és el passat. Per què?

18 Pel que fa a la durada, bona part de l'acció transcorre...

- ☐ el dia de Nadal i els dies que precedeixen aquesta data.
- ☐ els dies de Nadal i els següents.
- ☐ els dies anteriors a Nadal.

19 Mentre estan provant el regal de l'Elizabeth, en Bill, l'Arf i la Jonk tenen la percepció que el temps passa molt de pressa i que la nit se'ls tira al damunt gairebé sense adonar-se'n. A què creus que es deu aquesta impressió?

- ☐ El temps ha passat més de pressa per art de màgia.
- ☐ És una percepció subjectiva dels nois, de tan absorbits com estaven en la seva tasca.
- ☐ És un efecte del regal de l'Elizabeth.

20 En la novel·la hi ha un **flashback** cap al passat, concretament en el capítol VIII, durant la narració de l'Elizabeth. Quins esdeveniments s'hi relaten?

21 Al final de la novel·la hi ha una **el·lipsi temporal**. Quant de temps ha transcorregut entre els esdeveniments narrats en l'últim capítol respecte dels anteriors?

I ESTUDI DEL TEMPS (EXTERN)

22 Indica si les afirmacions següents sobre el temps extern de la novel·la són vertaderes (V) o falses (F).

V F

- ☐ ☐ El temps extern no s'esmenta explícitament.
- ☐ ☐ Pot deduir-se que els fets se situen en un temps contemporani al moment de la publicació de l'obra.
- ☐ ☐ La novel·la està ambientada en un passat medieval i llegendari.

J ESTUDI DE L'ESPAI

23 Marca les afirmacions correctes sobre el temps extern en la novel·la.

- ☐ En l'ambientació de la novel·la predominen els espais exteriors.
- ☐ L'espai és un dels eixos centrals del relat i té un gran protagonisme en l'acció.
- ☐ La novel·la està localitzada a Anglaterra.
- ☐ En la novel·la apareixen tant espais urbans com rurals.

- 24 L'acció se situa en dos espais principals: el bosc i la ciutat. Col·loca en cada una de les dues columnes els adjectius, personatges o característiques que poden associar-se amb cadascun.

Ciutat	Bosc
Emmurallada Famílies _____ _____	_____ Elizabeth Misteriós _____

- 25 Dins de la ciutat, l'acció se situa en diversos escenaris. Relaciona cadascun amb els fets que hi tenen lloc.

Catedral ●	● Troballa del cinturó
Cases dels nois ●	● Recerca de la sivella
Museu ●	● Converses amb les famílies
Plaça del mercat ●	● Recerca del castell del Senyor de la Guerra
Scrapeshins Passage ●	● Amagatall de la sivella

K ESTUDI DELS PERSONATGES

- 26 Classifica els personatges segons la tipologia.

Principals		Secundaris
Protagonistes	Antagonistes	

- 27 Completa la taula següent amb les dades més rellevants sobre cadascun dels personatges.

	Jonk	Bill	Arf
Aspecte físic	Alta _____ _____	Moreno _____ _____	Prim _____ _____
Caràcter	Intuïtiva _____ _____	Conciliador _____ _____	Calmat _____ _____

rècord

El gegant sota la neu, de John Gordon

8

28 Els personatges d'aquesta novel·la no són plans, és a dir, segueixen una evolució. Aquest canvi és especialment significatiu en l'Arf. En quin sentit? Selecciona la resposta adequada.

- ☐ L'Arf es va fent més escèptic.
- ☐ L'Arf es torna més crèdul.
- ☐ L'Arf acaba acceptant, encara que li costi, que hi ha fets que no poden explicar-se racionalment.

29 Escull els adjectius més adequats per descriure l'actitud de la Jonk en el seu enfrontament amb el Senyor de la Guerra.

☐ decidida	☐ poruga	☐ audaç
☐ melindrosa	☐ maldestra	☐ hàbil

30 Els personatges es presenten a través de la descripció directa, dels diàlegs que mantenen i de les seves accions i reaccions. Per exemple, el robatori del cinturó del museu és interpretat de manera diferent per cadascun dels nois, d'acord amb la seva personalitat. Relaciona cada personatge amb la seva reacció.

Arf ●	● Busca una explicació racional.
Jonk ●	● Associa la desaparició del cinturó amb les llegendes.
Bill ●	● Desitjaria haver explicat tota la veritat a l'Elizabeth.

L INTENCIÓ DE L'AUTOR

31 Reflexiona breument sobre la finalitat principal de la novel·la. Et sembla una obra merament d'evasió, o més aviat didàctica i divulgativa?

32 Creus que és possible que l'autor hagi volgut que l'obra serveixi per entretenir i ensenyar alhora?

33 Coincideix la finalitat de l'obra amb la de la majoria de les obres pròpies del gènere fantàstic?

rècord

El gegant sota la neu, de John Gordon

M REFLEXIÓ SOBRE ELS PERSONATGES

34 Descriu en poques paraules com és la relació entre els personatges següents:

A L'Arf i la Jonk

B En Bill i la Jonk

C L'Elizabeth i la Jonk

35 Creus que la relació entre els personatges evoluciona al llarg de l'obra? Es pot dir que gràcies a l'aventura estreten els llaços o, al contrari, que s'allunyen?

36 És habitual que els protagonistes de les obres de literatura fantàstica siguin nens. N'hi ha prou de pensar en casos com ara *Les cròniques de Nàrnia* o la saga de Harry Potter. A què creus que pot obeir aquest fet?

37 Valora la importància dels personatges femenins en l'obra. Es pot dir que tenen més, menys o el mateix pes que els masculins? Per què? Et sembla que això és un reflex del paper de la dona en la societat actual? Justifica la teva resposta.

Reflexió i valoració del contingut

- 38 Trobes que la relació de la Jonk, en Bill i l'Arf amb els seus professors és semblant a la que s'estableix a les aules actuals? _____. Què creus que ha canviat?

Et sembla que el canvi ha estat positiu o negatiu? Per què?

- 39 La Jonk té problemes amb els seus companys perquè es burlen de com va vestida. Trobes que aquesta situació podria produir-se actualment? _____. Tendim a classificar les persones per la roba que porten? _____. Creus que en la nostra societat es dóna massa importància a l'aspecte físic? _____. Argumenta la teva resposta.

A Tesi:

B Arguments:

C Conclusió:

Reflexió i valoració de la forma

A IDENTIFICACIÓ I VALORACIÓ DEL NARRADOR

40 Des del punt de vista narratiu, escull quina persona gramatical s'utilitza per presentar el relat.

☐

Primera persona

☐

Tercera persona

☐

Narrador omniscient

☐

Narrador testimoni

41 Trobes que els esdeveniments es presenten des d'un punt de vista objectiu o subjectiu?
Raona la teva resposta.

B IDENTIFICACIÓ I VALORACIÓ DEL GÈNERE LITERARI

42 *El gegant sota la neu* es pot considerar un clàssic modern de la literatura fantàstica. Senyala en la llista següent tres de les principals característiques del gènere fantàstic que pots apreciar en la novel·la.

☐

Barreja d'elements reals amb d'altres de sobrenaturals.

☐

Humorisme.

☐

Aparició de mons paral·lels.

☐

Influència de la màgia, les llegendes i la mitologia.

☐

El tema sol ser l'esclariment d'un crim.

43 La literatura fantàstica està estretament vinculada al gènere de la ciència-ficció, tot i que aquest últim té una característica fonamental que li és pròpia. Quina és?

☐

Basa la seva versemblança en teories científiques o pseudocientífiques.

☐

Sol haver-hi personatges humans i no humans.

☐

Conté elements fantàstics.

44 Malgrat que la literatura fantàstica ha estat conreada per autors de la talla de J. R. R. Tolkien (*El senyor dels anells*), Mary Shelley (*Frankenstein*) o Edgar Allan Poe («El retrat oval», «La caiguda de la casa Usher», etc.), tradicionalment no ha tingut una gran acollida entre la crítica, que amb freqüència l'ha considerada literatura de poca qualitat, destinada exclusivament a les masses. Quina opinió et mereixen aquestes consideracions? Trobes que es pot parlar de gèneres millors que d'altres? Hi ha llibres millor i pitjor escrits independentment del gènere al qual pertanyin? Argumenta la teva opinió.

C MODALITATS EXPRESSIVES

Descripció

45 Quin tipus de descripció predomina en la novel·la?

- ☐ Realista
- ☐ Idealitzada

Per què? _____

46 Recorda: s'anomena *topografia* la descripció de _____, mentre que per referir-se a les persones s'utilitza el terme *etopeia* per a la descripció de trets _____ i *prosopografia* quan descrivim trets _____. Si es descriuen conjuntament el caràcter i el físic d'un personatge, llavors es tracta d'un retrat.

Indica si els textos següents són una **topografia**, una **etopeia**, una **prosopografia** o un **retrat**.

a) «El bosquet es trobava en un monticle baix i aplatat, amb una forma tan regular que podria haver cobert les ruïnes d'un antic edifici, potser un temple; però d'allà en sortien unes quantes crestes, com els radis d'una roda o els rajos del sol. La Jonk les va comptar. Quatre de rectes i una de més curta i corbada.»

El text és una _____.

b) «En Bill era una mica més alt que el seu amic; era moreno i vestia més a la moda, però semblava com si, un cop s'havia comprat la roba, ja se'n des preocupés del tot.»

El text és una _____.

47 Localitza en el capítol VI, «Els homes de cuir», un exemple de text descriptiu en el qual apareguin les característiques d'aquests estranys éssers i completa la taula següent.

Pell	Cap	Complexió	Veu
_____	_____	_____	Semblant a un gruny.
_____	_____	_____	
_____	_____	_____	

Diàleg

48 Senyala quines funcions compleixen els diàlegs en la novel·la.

- ☐ Serveixen per caracteritzar els personatges i donar al lector una idea de les relacions que s'estableixen entre ells.
- ☐ Fan que la trama avanci.
- ☐ Donen dades d'esdeveniments passats.
- ☐ Totes les anteriors.

49 Marca la resposta que descrigui millor el tipus de diàleg que predomina en l'obra.

- ☐ En la novel·la predominen els diàlegs àgils i ràpids.
- ☐ En la novel·la hi ha pocs diàlegs i aquests són parlaments llargs i monòlegs.
- ☐ En la novel·la es combinen diàlegs d'intervencions més breus amb altres de parlaments més llargs.

50 Observa amb deteniment l'últim diàleg que mantenen la Jonk i l'Elizabeth després de la lluita contra els homes de cuir a l'Scrapeshins Passage. Quan l'Elizabeth diu «l'alba» s'entén que la tornada de l'Home Verd i l'enfrontament final amb el Senyor de la Guerra tindran lloc en aquell moment del dia. Per tant, en un diàleg molt breu hi ha informació que no es diu, però que se sobreentén. Per què? Senyala les opcions correctes.

- ☐ Han de parlar en clau per por del Senyor de la Guerra.
- ☐ No hi ha temps ni forces per donar explicacions més extenses.
- ☐ El grau de compenetració entre tots dos personatges fa que s'entenguin amb poques paraules.

Argumentació

51 En el capítol III, «La teoria», en Bill desenvolupa una argumentació.

- Quina tesi defensa?

- Escriu tres arguments que utilitzi per defensar la seva tesi.

1. _____

2. _____

3. _____

- A qui pretén convèncer?

D LLENGUATGE I ESTIL

52 Quin registre predomina en la novel·la?

- ☐ Col·loquial
- ☐ Formal
- ☐ Vulgar

53 Senyala quins dels elements següents predominen en el text.

- ☐ Col·loquialismes
- ☐ Vulgarismes
- ☐ Regionalismes
- ☐ Expressions cultes

- 54 Trobes que hi ha adequació de la parla dels personatges a la seva edat i condició? Pots observar, per exemple, cap diferència entre el registre que utilitza l'Elizabeth en les seves intervencions i el que fan servir els joves protagonistes?

- 55 En la novel·la hi ha molts exemples de diverses **figures retòriques**. Senyala quines de les figures següents apareixen en els fragments que presentem a continuació.

Símil (S)

Metàfora (M)

Personificació (P)

- a) «En la foscor, la cara d'aquella dona només era una forma pàl·lida amb ombres al lloc dels ulls.» _____ .
- b) «Una ona va recórrer tota la cresta i, de sobte, amb un so suau, gairebé com un sospir procedent de sota terra, es va alçar per la part del mig.» _____ .
- c) «Els seus cabells negres eren tan curts i suaus que se li adaptaven al cap com un casc.» _____ .

rècord

El gegant sota la neu, de John Gordon

15

Obtenció de la informació

56 Contesta a les preguntes següents.

- Quins trets físics comparteixen en Bill i la Jonk?

- Com es diuen els professors que acompanyen els nois en l'excursió?

- Quin és el cognom de l'Elizabeth?

- Quina arma decideix portar en Bill al damunt per protegir-se del gos?

- Per què decideixen els nois visitar el museu?

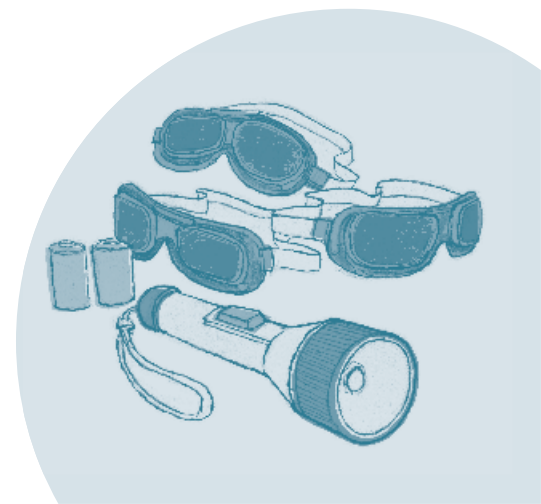
- On és el castell del Senyor de la Guerra?

- On decideixen els nois amagar la sivella?

- Quan té lloc el combat final contra l'Home Verd?

- Per què decideixen els nois no contar a les seves famílies res del que ha passat amb el gegant?

- Què troben els arqueòlegs a l'interior de l'embarcació?

57 Escull la resposta correcta.

Quin moment de la novel·la no té lloc quan ja s'ha fet fosc?

- ☐ La visita al museu.
- ☐ El vol nocturn.
- ☐ La crida de l'Elizabeth.
- ☐ L'enfrontament final amb el Senyor de la Guerra.

Quan l'Elizabeth explica la història del Senyor de la Guerra, diu als nois que...

- ☐ ella havia estat al servei del Senyor de la Guerra.
- ☐ el Senyor de la Guerra va arribar al mar amb els seus cavallers.
- ☐ els homes de cuir són els guardians.
- ☐ L'Home Verd és el Senyor de la Guerra.

La sivella és un element fonamental en la trama. Per això...

- ☐ l'Elizabeth necessita trobar la sivella per fer-se amb el poder.
- ☐ els nois decideixen amagar la sivella per por que no els trobin els cavallers.
- ☐ la sivella queda amagada dins del penell d'una casa.
- ☐ la sivella no pot actuar a favor del Bé o del Mal.

Com reaccionen els nois al museu?

- ☐ Fugen sense ser vistos.
- ☐ Topen amb el vigilant de seguretat.
- ☐ La Jonk i en Bill volen avisar la policia, però l'Arf els ho impedeix.
- ☐ Finalment esperen la policia.

Durant la visita a la casa de l'Elizabeth...

- ☐ els nois entren en una mena d'estat de trànsit que els permet de submergir-se en la història que la dona els explica.
- ☐ en Bill es nega a beure res no fos cas que els volguessin drogar.
- ☐ l'Elizabeth hipnotitza la Jonk.
- ☐ tots viatgen al passat.

58 Indica si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F).

V F

- ☐ ☐ La Jane és la germana petita de la Jonk.
- ☐ ☐ El director de l'escola no es creu la història del gos.
- ☐ ☐ El gos negre mossega l'Arf al braç.
- ☐ ☐ Els pares de la Jonk són professors.
- ☐ ☐ La Jonk sap intuïtivament coses que ningú no li ha dit.
- ☐ ☐ Dins de les muralles és més fàcil lluitar contra el Senyor de la Guerra.
- ☐ ☐ L'Elizabeth cau en poder del Senyor de la Guerra.
- ☐ ☐ El Senyor de la Guerra no aconsegueix recompondre el cinturó.
- ☐ ☐ En Bill resulta ferit en una cama.
- ☐ ☐ Els arqueòlegs troben el vaixell del Senyor de la Guerra al fons del mar.

